

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงปี พ.ศ.2553 ถึง พ.ศ.2555 สถานการณ์ของการค้าปลั้วตัวไทย-ลาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าโคได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากวงจรขององค์ประกอบของเครือข่ายการค้าโคไม่ได้รวมหมุนไปในทิศทางเดียวกัน กลุ่มผู้ค้าโคซึ่งเป็นกลุ่มที่ทำให้เกิดการกระตุ้นความต้องการในการเลี้ยงโค การหมุนเวียนโคและผลิตภัณฑ์จากโคยังมีทัศนคติที่มุ่งเน้นแต่การซื้อขายโคพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งไม่ตอบสนองต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคสมัยใหม่ที่ต้องการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโคพันธุ์ดีหรือเนื้อโคที่มีคุณภาพสูงที่นำเข้าจากต่างประเทศ ทำให้ศักยภาพของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวลดน้อยลง ประกอบกับเส้นทางการค้าของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวผ่านอำเภอเชียงของจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย สู่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ดำเนินมาเป็นเวลาช้านานนั้นเริ่มขยายปลายทางสู่ณฑลยูนนาน ประเทศจีน ปรับเปลี่ยนเป็นเครือข่ายที่ต้องการซื้อขายโคพันธุ์ลูกผสมและโคพันธุ์ดีเป็นส่วนมาก โดยสถิติการส่งออกโคช่องทางด่านศุลกากรอำเภอเชียงโค ในเดือนพฤศจิกายน 2552 ถึงเดือนเมษายน 2553 นำส่งออกโค จำนวนทั้งสิ้น 619 ตัว และเดือนพฤศจิกายน 2555 ถึงเดือนกันยายน 2556 นำส่งออกโค จำนวนทั้งสิ้น 15,510 ตัว จะเห็นได้ว่าการส่งออกโคในช่องทางด่านศุลกากรอำเภอเชียงของ ของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การค้าโคของกลุ่มผู้ค้าในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย รวมทั้งพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงกับกลุ่มผู้ค้าในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียงเป็นการค้าที่ประชาชนหรือผู้ประกอบการค้าที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด อำเภอ หรือหมู่บ้านที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านได้ทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประชาชนทั้งสองฝ่าย (กระทรวงพาณิชย์, 2548) ในอดีตประชาชนที่อยู่ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว ส่วนมากเป็นเครือข่ายของญาติพี่น้องซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่นปลูกพืชไร่ พืชสวนครัว รวมทั้งเลี้ยงสัตว์ต่างๆ การเลี้ยง

โคจะเลี้ยงเพื่อใช้งานและนำมาค้าขายแลกเปลี่ยนกันในตลาดนัดการค้าโคและนิยมเลี้ยงเฉพาะโคพันธุ์พื้นเมืองเนื่องจากมีความทนทานต่อโรคภัย และฝึกใช้งานได้ง่ายอันเป็นผลทำให้ตลาดผู้บริโภคนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโคทั้งในพื้นที่ดังกล่าวและแห่งอื่นๆ บริโภคนื้อโคพันธุ์พื้นเมืองตลอดระยะเวลาอันยาวนานจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการปรุงและแปรรูปอาหารแบบพื้นเมืองโดยทั่วไป

อย่างไรก็ตามระยะต่อมาผู้บริโภคนื้อโครุ่นใหม่ได้นิยมบริโภคเนื้อโค จากโคพันธุ์ดีที่มีการจัดการที่ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น แต่เครือข่ายผู้ค้าโคไทย-ลาวดังกล่าวยังมีทัศนคติในการบริหารจัดการที่เน้นการค้าขายแต่โคและผลิตภัณฑ์จากโคพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งไม่สอดคล้องตามการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคสมัยใหม่ ที่ต้องการเนื้อโคที่มีคุณภาพสูงหรือโคพันธุ์ดีที่มีระบบการจัดการเลี้ยงที่ได้มาตรฐานสากล จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อศักยภาพเครือข่ายการค้าโคและผู้เลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมืองอย่างต่อเนื่องเป็นวงกว้าง ในส่วนของการเลี้ยงโคของกลุ่มผู้เลี้ยงในปัจจุบันเป็นเพียงแต่การเลี้ยงเพื่อสนองการบริโภคของประชาชนในท้องถิ่นตามรูปแบบการบริโภคแบบพื้นเมืองเท่านั้น ไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งออกไปขายในประเทศจีน ประกอบกับสถานการณ์ความต้องการบริโภคเนื้อโคพันธุ์พื้นเมืองภายในประเทศได้เปลี่ยนไปเนื่องจากผู้บริโภคนื้อโคมีการบริโภคเนื้อโคพันธุ์ดีเพิ่มขึ้นมีผลทำให้การเลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมืองเริ่มมีจำนวนลดน้อยลงเรื่อยๆ ยังผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคจำนวนมากเริ่มหัน ไปประกอบอาชีพอื่นแทน

สำหรับการเลี้ยงโคพันธุ์ดีที่นำเข้าจากต่างประเทศยังมีต้นทุนสูงและเกษตรกรยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่มีความชำนาญในการเลี้ยงตลอดจนยังไม่มีกำลังเสริมอย่างจริงจังจากทางภาครัฐ ทั้งนี้วงจรการค้าโคนับตั้งแต่ความต้องการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโคได้ทำให้เกิดเป็นเครือข่ายร่วมค้าขายโคขึ้น เพื่อนำมาซึ่งการหมุนเวียนของโคและผลิตภัณฑ์จากโคสู่ลูกค้าและผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านที่มีเขตติดต่อกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยกับในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ตลอดจนถึงมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐจะต้องเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนให้ความรู้ในการเลี้ยงโคพันธุ์ลูกผสมและโคพันธุ์ดีจากต่างประเทศแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ มิฉะนั้นแล้วจะทำให้ห่วงโซ่ประกอบของวัฏจักรเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวต้องประสบกับปัญหาต่างๆจนแก้ไขไม่ได้ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนี้มีความรุนแรงมากขึ้นและจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อความอยู่รอดของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวและวงจรการค้าโคของประเทศไทยต่อไป

นอกจากปัญหาที่กล่าวมาแล้วนั้นรูปแบบการเลี้ยงโคในพื้นที่สาธารณะทั้งในประเทศ ไทยและลาวได้ลดจำนวนลงเกือบหมดสิ้น เพราะสถานที่เลี้ยงสาธารณะได้ถูกจับจองและเปลี่ยน สภาพไปปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ยางพารา ข้าวโพด เป็นต้น ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคแบบเลี้ยงในที่ สาธารณะเปลี่ยนอาชีพไปประกอบอาชีพอื่นแทน ในขณะที่เดียวกันการกำหนดกฎระเบียบต่างๆ ที่เข้มงวดขึ้นของภาครัฐในการเคลื่อนย้ายโค ตลอดจนขั้นตอนในการนำเข้าและส่งออกโคระหว่าง ประเทศมีความสลับซับซ้อน บางขั้นตอนใช้เวลานานเกินไปทำให้เสียค่าใช้จ่ายมากและมีความ ยากลำบากในทางปฏิบัติ ทำให้ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาและความไม่แน่นอนในระบบการ ส่งออก/นำเข้าโค

สำหรับองค์ประกอบสำคัญของเครือข่ายการค้าโคจะประกอบไปด้วย กลุ่มผู้บริโภคเนื้อ โคกลุ่มผู้ค้าโค กลุ่มผู้เลี้ยงโค และกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับวงจรเครือข่ายการค้า โค ทั้งนี้ในกลุ่มองค์ประกอบดังกล่าวจะมีวงจรของแต่ละองค์ประกอบซึ่งทำหน้าที่ร่วมหมุนวงจร เครือข่ายการค้าโคในภาพรวมให้เชื่อมต่อ เกื้อหนุนซึ่งกันและกันเพื่อให้ศักยภาพของเครือข่าย การค้าโคดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเนื่องจากวัฒนธรรมของวงจรเครือข่ายการค้าโคได้ ดำเนินมาเป็นระยะเวลายาวนานจึงทำให้เกิดกลุ่มผู้ค้าโครุ่นต่างๆ ได้ร่วมกันสร้างเครือข่ายเพื่อ สืบเนื่องวิธีการและกระบวนการค้าโคในสองประเทศดังกล่าวมาหลายชั่วอายุคน

การซื้อขายโคของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย และในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ต้องทำการซื้อขายโคจากพื้นที่ใกล้เคียงอีกเป็นจำนวนมากจึงทำให้เกิดเป็นเครือข่าย การค้าโคในพื้นที่ใกล้เคียงสำหรับกลุ่มผู้ค้าโคใช้เป็นเครือข่ายการค้าโคซึ่งกันและกัน เช่นในพื้นที่ จังหวัดพะเยา และจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น ส่วนในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว ได้ทำการซื้อ ขายโคในพื้นที่ใกล้เคียงโดยมีเครือข่ายการค้าโคจากเมืองต้นผึ้ง เมืองปากทา เป็นต้น สำหรับ เส้นทางการค้าโคที่ดำเนินการอยู่ในกลุ่มเครือข่ายผู้ค้าโคไทย-ลาว นอกจากจะส่งโคผ่านจุดผ่าน แคนถาวรเชียงของ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ผู้พื้นที่ เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ยังได้ส่งออกโคไปยังมณฑล ยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน(ตอนใต้) ดังที่กล่าวมาแล้วด้วย (ด่านกักกันสัตว์เชียงราย กรมปศุสัตว์, 2555)

จากปัญหาต่างๆของวงจรการค้าโคดังกล่าวข้างต้นทางเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวมี ความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการศึกษาสถานการณ์ของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวในพื้นที่อำเภอ เชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย กับในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยกลุ่มผู้ค้าโคไทย-ลาวต้องมีความรู้ความเข้าใจใน

สถานการณ์และติดตามการเปลี่ยนแปลงในความต้องการของผู้บริโภคสมัยใหม่และสร้างความตระหนักโดยกระตุ้นให้มีการสร้างความร่วมมือของเครือข่ายผู้ค้าเองตลอดจนกลุ่มผู้เลี้ยงและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของภาครัฐเพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบแนวทางการพัฒนาเครือข่ายการค้าโคที่เหมาะสม ให้กับเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและผู้เกี่ยวข้องในวงจรเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวโดยรับค่วนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. บริบทของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวในปัจจุบัน ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และพื้นที่ใกล้เคียงในประเทศไทย กับพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว และพื้นที่ใกล้เคียงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มีลักษณะเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายและพื้นที่ใกล้เคียงในประเทศไทย กับพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว และพื้นที่ใกล้เคียงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียงมีลักษณะเป็นอย่างไร
3. เครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและผู้เกี่ยวข้องในวงจรเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การค้าของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และพื้นที่ใกล้เคียงในประเทศไทย กับพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว และพื้นที่ใกล้เคียงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และปัจจัยการค้าโคของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และพื้นที่ใกล้เคียงในประเทศไทย กับพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว และพื้นที่ใกล้เคียงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และพื้นที่ใกล้เคียงในประเทศไทย กับพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้วและพื้นที่ใกล้เคียงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1. พื้นที่ในประเทศไทยคือ ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และพื้นที่ใกล้เคียงได้แก่ อำเภอเชียงคำและอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา และอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
2. พื้นที่ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) คือพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว และพื้นที่ใกล้เคียงได้แก่ เมืองดันทัง เมืองปากทา

2. ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงจรการค้าโคไทย-ลาว ทั้งภาครัฐและเอกชน ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และพื้นที่ใกล้เคียงได้แก่ อำเภอเชียงคำกับอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา และอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ประเทศไทย จำนวน 40 ราย ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริโภค 10 ราย กลุ่มผู้ค้า 10 ราย กลุ่มผู้เลี้ยง 10 ราย และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ 10 ราย กับพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียงได้แก่ เมืองดันทัง เมืองปากทา จำนวน 40 ราย ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริโภค 10 ราย กลุ่มผู้ค้า 10 ราย กลุ่มผู้เลี้ยง 10 ราย และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ 10 ราย

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1 สถานการณ์การค้าของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มผู้บริโภค เนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโค กลุ่มผู้ค้าโค กลุ่มผู้เลี้ยงโค การส่งเสริมสนับสนุนจากบุคลากรภาครัฐ ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และพื้นที่ใกล้เคียงในประเทศไทย กับในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว และพื้นที่ใกล้เคียงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

3.2 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าโคของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และพื้นที่ใกล้เคียงในประเทศไทย กับในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว และพื้นที่ใกล้เคียงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

3.3 แนวทางในการพัฒนาเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และพื้นที่ใกล้เคียงในประเทศไทย กับพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว และพื้นที่ใกล้เคียงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

นิยามศัพท์เฉพาะ

เครือข่ายการค้าปศุสัตว์ ในการวิจัยนี้หมายถึง กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่มีความสัมพันธ์กันทางด้านเครือข่ายการค้าโคระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

รูปแบบกระบวนการค้าโค หมายถึง วิธีการดำเนินงานด้านการค้าโค ที่มีแบบแผนหรือแบบอย่างในการปฏิบัติ เป็น โครงสร้างที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการค้าโคที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเชิงธุรกิจ ระหว่างในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยกับในพื้นที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

การค้าชายแดน หมายถึง การติดต่อซื้อขาย หรือแลกเปลี่ยนโค ระหว่างประชาชนหรือผู้ประกอบการค้าโคของประเทศไทยและประชาชนหรือผู้ประกอบการค้าโคของประเทศไทย รวมถึงการส่งออกและการนำเข้าโคในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายประเทศไทยกับพื้นที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

จุดพักสินค้า หมายถึง บริเวณที่พักสินค้าเพื่อตรวจสอบสินค้า ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต เพื่อเตรียมส่งออกหรือนำเข้าสินค้า

จุดกักกันโค หมายถึง บริเวณที่ตรวจสอบโคที่ผิดปกติและตรวจสอบเฝ้าดูโรคระบาดของโค

ผู้บริโภคร หมายถึง ผู้ที่ทำการซื้อขายโคเพื่อการบริโภคจากกลุ่มผู้ค้าโคไทย-ลาวเป็นกลุ่มผู้บริโภคทั้งในประเทศไทยกับพื้นที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ตลอดจนรวมถึงประเทศจีน และกลุ่มธุรกิจโรงแรม ภัตตาคาร ร้านอาหาร และซูเปอร์มาร์เก็ต

ผู้ค้าโค หมายถึง ผู้ประกอบการค้าโคไทยและผู้ประกอบการค้าโคสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ที่มีการค้าขายร่วมกัน

ผู้ประกอบการเลี้ยงโค หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคพื้นเมือง โคพันธุ์ลูกผสมโคพันธุ์ดีที่นำเข้าจากต่างประเทศ ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยและพื้นที่ใกล้เคียงกับในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียง

ภาครัฐ หมายถึง เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยและพื้นที่ใกล้เคียงกับในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียง

พื้นที่ใกล้เคียงในประเทศไทย หมายถึง พื้นที่ที่มีการติดต่อซื้อขายโคกับเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยประกอบไปด้วยในพื้นที่อำเภอเชียงคำ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา และในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ใกล้เคียง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) หมายถึง พื้นที่ที่มีการติดต่อซื้อขายโคเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้วซึ่งประกอบไปด้วยเมืองต้นผึ้ง เมืองปากทาในพื้นที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)